

DOI: 10.22559/folklor.923

Folklor/edebiyat, cilt:25, sayı: 97-1, 2019/1

Ortaokul Öğrencilerinin Sosyal Medyayı Eğitsel Amaçlı Kullanma Durumları ve Sosyal Medyaya Yönelik Tutumları

Use of Social Media for Educational Purposes by Secondary School Students and Attitudes towards Social Media

Ahmet Hakan Hançer*

Hande Mişe**

Öz

Çalışmada, ortaokul öğrencilerinin sosyal medyayı eğitsel amaçlı kullanım durumlarının ve sosyal medyaya yönelik tutumlarının çeşitli değişkenlere göre değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Öğrencilerin Sosyal medyayı eğitim amaçlı kullanmaları onlara çok zengin bir eğitim ortamı sağlarken, küreselleşen dünyada hızla değişen yenilikler hakkında da bilgi sahibi olmalarına neden olacaktır. Araştırmada, ilişkisel tarama modeli kullanılmış ve 2017-2018 öğretim yılında Sivas da öğrenim gören ve seçkisiz örneklem yöntemi ile belirlenen 388 ortaokul öğrencisinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Veri toplama aracı olarak, “Sosyal medya eğitsel kullanım ölçeği” ve “Sosyal medya tutum ölçeği” kullanılmıştır. Elde edilen veriler ANOVA ve çoklu regresyon analizi ile test edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda, ortaokul öğrencilerinin, sosyal medyayı eğitsel amaçlı kullanmalarına yönelik puanın, orta düzeyde olduğu, cinsiyete göre anlamlı bir farkın olmadığı; Sosyal medyaya yönelik tutum puanlarına bakıldığında ise erkek öğrencilerin puanları olumlu yönde iken kız öğrencilerin puanlarının olumsuz yönde olduğu ve cinsiyete göre, erkek öğrencilerin lehine anlamlı bir farkın olduğu; Öğrencilerin sosyal medyaya yönelik tutumları, evde internete sahip olma durumları ve internet kullanma sürelerinin, sosyal medyayı eğitim amaçlı kullanmalarına ilişkin toplam varyansın %8,6’sını açıkladığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar sözcükler: sosyal medya, internet kullanma, akademik başarı, tutum, cinsiyet

Abstract

This research aims to review use of social media for educational purposes by the secondary school students and attitudes towards social media based on different variables. Use of social media by the students for educational purposes offers them a very rich educational platform and also helps them to

*Doç.Dr., Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Fen Bilgisi Eğitimi ABD

obtain information about the ever-changing innovations of the globalizing world. Relational screening model is used for this study and 388 secondary school students, who are selected among students attending to school in Sivas in the academic year of 2017 and 2018 with random sampling method, participated to this study. The “Educational use of social media scale” and the “Social media attitude scale” were used as data collection tools. The obtained data was tested with ANOVA and multiple regression analysis. As a result of the analyzes, it is concluded that the score of secondary school students in terms of using social media for educational purposes is at average level, there is no significant difference based on gender; the male students have a positive scores and female students have negative scores when it comes to scores relate to attitude towards social media and there is significant difference in favor of the male students if compared based on gender and time of using internet accounts for 8.6 % of the total variance regarding use of social media for educational purposes.

Keywords: Social media, using internet, academic success, attitude, gender

Giriş

İnsanlar sosyal bir varlıktır ve yaşamını sürdürmek için çevresiyle, yaşadığı toplumla sürekli iletişim halindedir. Yaşanılan çevre insanlara pek çok deneyim, tecrübe ve o topluma ait değer yargıları hakkında bilgi sahibi olmasını sağlasa da, kapsamlı bir bilgiye sahip olması açısından yeterli değildir. Sosyal yaşam içerisindeki önemi her geçen gün gittikçe daha da artan bilgi, insanlar için yaşamlarının vaz geçilmez bir değeridir. Bilgi insanların toplumdaki statülerini koruma ve yükseltme, toplum içerisinde değer görme, söz sahibi olma, saygın ve güçlü olma gibi avantajları da beraberinde getirmektedir. Bilgi, günümüzde insanlar için artık ekme su gibi zorunlu temel ihtiyaçlardan birisi haline gelmiştir. Bu nedenle bulunduğumuz çağ da bilgi çağı olarak adlandırılmıştır.

İnsanlar çevresindeki olaylardan hakkında bilgi sahibi olmak için gazete, radyo, tv ve internet gibi iletişim araçlarını kullanmaktadır. Zengin bir içeriğe ulaşılmasını sağlayan internet, her yerden bilgiye kolayca ulaşılabilir olma özelliği nedeniyle de sıkça tercih edilir hale gelmiştir.

TUIK (2016) tarafından yayımlanan rapora göre Türkiye de yaklaşık on haneden sekizinin internet erişim olanağına sahip olduğu, hanelerde %96,9 oranında cep telefonu veya akıllı telefonun olduğu, %22,9 oranında masaüstü, %36,4 oranında taşınabilir ve %29,6 oranında tablet bilgisayarın bulunduğu ifade edilmiştir. İnternetin kullanımında ki amaçlar göz önünde bulundurulduğunda, 2016 yılı ilk üç ayında internet kullananların %82,4’ü sosyal medyayı profil oluşturma, mesaj gönderme veya fotoğraf vb. içerik paylaşımı için kullanırken, bunu %74,5 oranla paylaşım sitelerindeki videoları izleme, %69,5 oranla online olarak haberleri, gazeteleri ya da dergileri okuma, %65,9 oranla sağlığa yönelik bilgileri

arama, %65,5 oranla mal ve hizmetler hakkında bilgilerin aranması ve %63,7 oranla internette müzik dinledikleri ifade edilmiştir.

İnternetin yaygınlaşması ve teknolojinin gelişmesi ile birlikte başta akıllı telefonlar, tablet ve bilgisayarlar olmak üzere pek çok teknolojik araç gelişmiş ve yaygın olarak kullanılmaya başlanmıştır. Özellikle bilgisayar ve akıllı telefonların yaygınlaşması ve yoğun bir şekilde kullanılması, sosyal medyayı da fenomen haline getirmiştir. Sosyal medya terimi, Tuncer (2013) tarafından içeriği yaratıcı tüketiciler tarafından oluşturulan içeriklerin paylaşılmasına olanak sağlayan internet tabanlı uygulamalar olarak tanımlanmıştır. Ryan (2014) ise sosyal medyayı; kullanıcıların çevrimiçi ortamda bir araya gelip fikir alışverişi yapmasına, tartışmasına, iletişim kurmasına ve herhangi bir biçimde sosyal etkileşime girmesine olanak tanıyan, web tabanlı yazılım ve hizmetleri tarif etmek için kullanılan bir çatı terim olarak tanımlamakla birlikte bu karşılıklı etkileşimin metinsel, işitsel, görsel, video ve diğer biçimlerde de olabileceğini ifade etmiştir.

Özellikle Facebook, MySpace, LinkedIn, YouTube, Twitter, Whatsapp ve benzeri sosyal medya ortamlarının artması ile insanların günlük yaşamlarında önemli sayılabilecek bir süreyi bu uygulamalarla geçirdikleri yönünde önemli sayılabilecek düzeyde araştırmalar görülmektedir. TUIK (2017) raporunda insanların son üç ay içerisinde Sosyal medya üzerinden profil oluşturma, mesaj gönderme veya fotoğraf vb. içerik paylaşma durumlarının kadınlarda %79.5, erkeklerde ise %86.9 oranında olduğu belirtilmektedir. Buradan da görüldüğü gibi sosyal medya kullanımı her geçen gün gittikçe artmaktadır. Aslında dünyadaki milyonlarca insanı ve pek çok sosyal grubu teknolojik araçlarla bir araya getirerek iletişim kurmalarını sağlayan interneti, tek başına sosyal medya olarak tanımlamak da mümkündür.

Bu kadar yoğun ilgi gören sosyal medyanın olumsuz olarak değerlendirilebilecek etkilerinin olduğu yadsınamaz bir gerçektir. Fakat doğru kullanıldığında toplumu bilgilendirirken aynı zamanda eğitmekte, eğlendirmekte ve bütünleştirme gibi avantajları da içerisinde barındırmaktadır. Sosyal medya, toplum tarafından çok çeşitli amaçlara yönelik kullanılmakla birlikte, eğitsel açıdan bireysel öğrenmeyi destekleyebileceği, araştırmacılara pedagojik bir araç olarak kullanılabilmesi bakımından ilham verebileceği düşünülmektedir (McLoughlin and Lee, 2008; Lockyer and Patterson, 2008). Örneğin Singapur hükümeti teknolojiyi ve sosyal medyayı eğitimde daha iyi kullanmanın yollarını aramakta ve buna yatırım yapmaktadır. Hükümet stratejisinin bir bölümünü de sosyal medya oluşturmaktadır. Ülkemizdeki Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) projesi de buna örnek olarak verilebilir.

Sosyal medyanın gerek eğitim gerekse farklı amaçlarla yaygın olarak kullanılması ile birlikte bu alana yönelik olarak araştırma sayıları da artmaya başlamış ve pek çok araştırmacı bu alanda akademik çalışmalar yapmışlardır. Bu çalışmaların bir bölümünün sosyal medyanın kullanım alışkanlıklarının incelenmesi (Aslan, 2017; Kalender, 2016; Kaya, 2014), sosyal medyanın eğitsel süreçler üzerindeki etkisi (Baran ve Ata, 2011; Görü-Doğan, 2014), eğitsel kullanım amaçlarının değerlendirilmesi (Derya, 2017), sosyal medyayı kullanım alışkanlıkları (Aslan, 2017; Kalender, 2016; Kaya,2014) ve sosyal medyaya ilişkin tutumlar (Aksak, 2017; Argın, 2013; Atalay, 2014; Kılıç, 2016; Otrar ve Argın, 2015; Yanar, 2015) ile ilgili konularda yapıldığı görülmektedir.

Literatür taramasından görüldüğü gibi özellikle ortaokul seviyesindeki öğrencilerin sosyal medyayı eğitim amaçlı kullanmaları ve sosyal medyaya yönelik tutumlarının birlikte araştırıldığı bir çalışmaya rastlanmamıştır. Geleceğimizin teminatı olan gençlerin dipsiz bir kuyu olarak değerlendirebileceğimiz sosyal medyayı eğitsel amaçlı kullanma durumlarının incelenmesinin önemli olduğu düşünülmektedir. Bu düşünceden hareketle, ortaokul öğrencilerinin sosyal medyayı eğitsel amaçlı kullanım durumları ve sosyal medyaya yönelik tutumlarının çeşitli değişkenlere göre değerlendirilmesi amaçlanmış ve aşağıdaki soruların yanıtları araştırılmıştır.

Ortaokul Öğrencilerinin;

1. Sosyal medyayı eğitsel amaçlı kullanımları arasında cinsiyete göre anlamlı bir fark var mıdır?
2. Sosyal medyaya yönelik tutumları arasında cinsiyete göre anlamlı bir farklılık var mıdır?
3. Sosyal medyaya yönelik tutumları, evde internet olup olmaması ve internet kullanma süreleri, sosyal medyayı eğitim amaçlı kullanmalarını yordamakta mıdır?

Yöntem

Araştırmada, ilişkiel tarama modeli kullanılmıştır. Bu modelle iki ve daha çok sayıdaki değişkenler arasındaki ilişkilerin, birlikte değişim varlığının veya derecesinin belirlenmesi amaçlanır.

Evren ve örneklem

Araştırmanın evrenini 2017-2018 eğitim-öğretim yılında Sivas da ortaokulda öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklem grubunu ise basit seçkisiz örneklem yöntemiyle belirlenen 186 kız ve 202 erkek olmak üzere toplam 388 ortaokul öğrencisi oluşturmaktadır.

Veri toplama araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak “Sosyal Medya Eğitsel Kullanım Ölçeği” ve “Sosyal Medya Tutum Ölçeği” kullanılmıştır.

Sosyal Medya Eğitsel Kullanım Ölçeği (SMEKÖ); Mazman (2009) tarafından geliştirilen ölçek, iletişim (6 madde), işbirliği (3 madde) ve kaynak/materyal paylaşımı (2 madde) olmak üzere toplam 3 faktör ve 11 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin tamamı için hesaplanan Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı .938 olarak bulunmuştur. Ölçek 5’li likert tipi olup, 1-Hiç bir zaman 5-Her zaman anlamına gelmektedir.

Elde edilen aritmetik ortalamanın hangi aralığa denk geldiğini belirtmek için seçeneklere göre kodlanan puan aralığına dayalı aşağıda belirtilen puan aralıkları temel alınmıştır.

Ölçeğin Adı	Ağırlık	Seçenekler	Sınır
SMEKÖ	1	Hiç bir zaman (olumsuz)	1.00 - 1.80
	2	Nadiren (düşük)	1.81 - 2.60
	3	Bazen (orta)	2.61 - 3.40
	4	Çoğunlukla (iyi)	3.41 - 4.20
	5	Her zaman (Yüksek)	4.21 - 5.00

Bu araştırma için ölçeğin güvenirlik analizi tekrar yapılmış ve ölçeğin geneli için toplam güvenirlik katsayısı cronbach alfa değeri .88 olarak bulunmuştur.

Sosyal Medya Tutum Ölçeği (SMTÖ); Öğrencilerin sosyal medyaya ilişkin tutumlarını belirlemek amacıyla Otrar ve Arğın (2013) tarafından geliştirilen ölçek, paylaşım ihtiyacı, sosyal yetkinlik, sosyal izolasyon, öğretmenlerle ilişki olmak üzere 4 faktörden oluşmuştur. Beşli Likert tipi olan ölçek, 17’si olumlu ve 6’sı olumsuz olmak üzere toplam 23 madde içermektedir. Ölçeğin toplam puanı, olumsuz ifadeler yönelik puanlar tersine çevrilerek hesaplanmıştır. Ölçeğin her bir alt boyutu için hesaplanan iç tutarlılık Cronbach α katsayısının .70’in üzerinde olduğu, tüm iç tutarlılık katsayısının ise .85 olduğu görülmüştür. Bu araştırma için yapılan güvenirlik analizi sonucunda ölçeğin geneli için cronbach alfa katsayısı .79 olarak hesaplanmıştır.

Ölçekten alınabilecek en yüksek toplam puan (115) en olumlu tutumların, en düşük toplam puan (23) ise en olumsuz tutumları ifade etmektedir. “Kararsızım” seçeneği işaretlenerek elde edilebilecek en yüksek toplam puan (69) ise yönü belli olmayan nötr durumların göstergesidir. Yani 69 puanın üzerindeki puanlar olumlu tutumlara, 69 puanın altındaki puanlar olumsuz tutumlara yöneliktir.

Veri analizi

Ortaokul öğrencilerinin, sosyal medyayı eğitim amaçlı kullanma durumlarını ve sosyal medyaya yönelik tutumlarını belirlemek için istatistiksel yöntemlerden ANOVA, sosyal medyaya yönelik tutumlarının, evde internet olup olmasının ve internet kullanma sürelerinin, sosyal medyayı eğitim amaçlı kullanmalarını ne derece yordadığını belirlemek için ise çoklu regresyon analizi kullanılmıştır.

Bulgular

1. Alt Problem

“Ortaokul Öğrencilerinin cinsiyet türüne göre Sosyal medyayı eğitsel amaçlı kullanımları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” Şeklinde ifade edilen bu alt problemle ilgili olarak, öğrencilere *SMEKÖ* uygulanmıştır. Örneklem grubundan elde edilen verilerin .05 anlamlılık düzeyinde normallik varsayımının belirlenmesi için Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmış ve her iki gruplan elde edilen verilerin ($p_{kız}=.073$; $p_{erkek}=.114$) normal dağılım ($p>.05$) sergilediği belirlenmiştir. Varyansların homojenliğini incelemek için uygulanan Levene testi sonucunda ise $p=.085$ ($p>.05$) olarak hesaplanmıştır. Anlamlılık düzeyinin $p>.05$ olarak hesaplanması varyansların homojenliğinin sağlandığını göstermektedir. Gerekli varsayımlar sağlandıktan sonra cinsiyete göre elde edilen puanlar arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek için tek faktörlü ANOVA uygulanmıştır. Elde edilen bulgular Tablo 1’de verilmiştir

Tablo 1. Cinsiyete Göre SMEKÖ ANOVA Sonuçları

Betimsel Değerler				ANOVA Sonuçları					
Grup	N	\bar{X}	ss	Varyans Kay.	KT	Sd	KO	F	p
Kız	186	2.95	8.24	Gruplar arası	305.656	1	305,656	3,671	,056
Erkek	202	2.79	9.87	Gruplar içi	32135,334	386	83.252		
Toplam	388	2.87	9.16	Toplam	32440,990	387			

Tablo 1’e göre ortaokul öğrencilerinin SMEKÖ’den aldığı ortalama puanın ($\bar{X}=2.87$) orta düzeyde olduğu, kız ve erkek öğrencilerin ortalama puanları arasında 0.16 puanlık bir fark olduğu ancak bu farkın cinsiyete göre istatistiksel açıdan anlamlı bir fark oluşturmadığı ($F_{(1, 386)}=3.671$; $p>.05$) görülmektedir.

2. Alt Problem

“Ortaokul Öğrencilerinin Sosyal medyaya yönelik tutumları arasında cinsiyete göre anlamlı bir farklılık var mıdır?” Şeklinde ifade edilen bu alt problemle ilgili olarak, öğrencilere *SMTÖ* uygulanmıştır. Örneklem grubundan elde edilen verilerin .05 anlamlılık düzeyinde normallik varsayımının belirlenmesi için Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmış ve her iki gruplan elde edilen verilerin ($p_{kız}=.070$; $p_{erkek}=.199$) normal dağılım ($p>.05$) sergilediği belirlenmiştir. Varyansların homojenliğini incelemek için uygulanan Levene testi sonucunda ise $p=.567$ ($p>.05$) olarak hesaplanmıştır. Anlamlılık düzeyinin $p>.05$ olarak hesaplanması varyansların homojenliğinin sağlandığını göstermektedir. Gerekli varsayımlar sağlandıktan sonra cinsiyete göre tutum puanları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek için tek faktörlü ANOVA uygulanmış ve elde edilen bulgular Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Cinsiyete Göre SMTÖ ANOVA Sonuçları

Betimsel Değerler					ANOVA Sonuçları				
Grup	N	\bar{X}	ss	Varyans K.	KT	Sd	KO	F	p
Kız	186	65,58	15,99	Gruplar arası	3044,858	1	3044,858	10,955	.001
Erkek	202	71,19	17,27	Gruplar içi	107288,142	386	277,949		
Toplam	388	68,50	16,88	Toplam	110333,000	387			

Tablo 2’de erkek öğrencilerin Sosyal Medyaya Yönelik Tutum puanları ($\bar{X}=71.19$) ortalamasının nötr durumların göstergesi olan 69 puanın üzerinde yani olumlu yönde olduğu, kız öğrencilerin ortalama puanlarının ($\bar{X}=65.58$) ise olumsuz yönde olduğu ve aralarında erkek öğrenciler lehine istatistiksel olarak anlamlı düzeyde fark olduğu ($F_{(1, 386)}= 10,955$; $p>.05$) görülmektedir.

3. Alt Problem

“Sosyal medyaya yönelik tutumları, evde internet olup olmaması ve internet kullanma süreleri, sosyal medyayı eğitim amaçlı kullanmalarını yordamakta mıdır?” Şeklinde ifade edilen bu alt problemle ilgili olarak, elde edilen verilerin .05 anlamlılık düzeyinde normallik varsayımının belirlenmesi için Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmış ve her iki gruplan elde edilen verilerin ($p_{kız}=.073$; $p_{erkek}=.114$) normal dağılım ($p>.05$) sergilediği belirlenmiştir. Verilerin normal dağılım sergilediği belirlendikten sonra sosyal medyanın eğitim amaçlı kullanımını etkileyen faktörleri belirlemek için çoklu regresyon analizi uygulanmış ve elde edilen bulgular Tablo 3 ve Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 3. Betimsel Değerler

İnternet Kullanma	f	%	Evde İnternet Durumu	f	%
-------------------	---	---	----------------------	---	---

Hiç	140	36.1	Var	284	73.2
1-3 Saat	212	54.7	Yok	104	26.8
3-5 Saat	18	4.6	Toplam	388	100
5 Saat Üstü	18	4.6			

Tablo 3 incelendiğinde öğrencilerin evlerinde %73.2 oranında internete sahip oldukları, en çok internet kullanma oranının (%54.7) 1-3 saat aralığında olduğu ve toplam %63.9'nun (288 kişi) farklı saat aralıklarında günlük internet kullandığı görülmektedir.

Tablo 4. Sosyal Medyayı Eğitim Amaçlı Kullanma Durumlarının Yordanmasına İlişkin Çoklu Regresyon Analizi

Değişken	B	SH	β	t	p
Sabit	22,250		8,125	8,125	.001
Sosyal Medyaya Yönelik Tutum	,117	,215	4,070	4,070	
Evde İnternet olup olmaması	-,917	-,044	-,821	-,821	
İnternet Kullanma	1,362	,110	1,903	1,903	

*Bağımlı değişken: Sosyal medyanın Eğitim Amaçlı Kullanımı

*R=.294; R²=.086; N=388, p=.001

Tablo 4'e göre sosyal medyaya yönelik tutum, evde internet olup olmaması ve internet kullanma (Yordayıcı bağımsız) değişkenleri ile sosyal medyayı eğitim amaçlı kullanma (bağımlı) değişkeni arasındaki çoklu korelasyon katsayısı (R=.294; R²=.086; p=.001) için hesaplanan anlamlılık değeri p<.05 olduğundan, bu değişkenler arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Ancak çoklu korelasyon katsayısı (R=.294) değerine bakıldığında ilişki düzeyinin küçük düzeyde olduğu ve ortaokul öğrencilerinin sosyal medyayı eğitim amaçlı kullanmalarına yönelik puanlara ilişkin toplam varyansın %8.6'sını açıkladığı görülmektedir.

Sonuç, tartışma ve öneriler

Yapılan araştırma kapsamında, ortaokul öğrencilerinin, sosyal medyayı eğitsel amaçlı kullanmalarına yönelik puanın, orta düzeyde olduğu ve cinsiyete göre anlamlı bir farkın olmadığı yönünde bulgulara ulaşılmıştır.

Bu sonuçlara ilişkin ilgili literatüre bakıldığında, sosyal medyanın genel olarak eğlenme, iletişim kurma, bilgiye erişim ve akademik bilgi paylaşım (Bostancı, 2010; Durak, Çankaya ve Yüksel, 2014; Koçak, 2012) amacıyla kullanıldığı görülmektedir. Gençlik ve Spor Bakanlığı (2013) tarafından yapılan araştırmada ise Sosyal medyayı eğlenme amacıyla kullananların oranı %60, bilgi edinme amacıyla kullananların oranı ise %59 olduğu görülmektedir. Derya (2017) ise çalışmasında sosyal medyanın eğitim amaçlı kullanılmasında

cinsiyete göre anlamlı bir fark olmadığı yönünde bulgulara ulaştığını ifade etmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgular da literatürdeki bulgular ile paralellik göstermektedir.

Sosyal medyadaki uygulamaların hızla artması, küresel dünyada insanlar arasında yeni bir dönem başlamasına ve bu sosyal ağlar aracılığı ile fikirler ve yeni bilgilerin, dünya üzerinde hızlı bir biçimde yayılmasına olanak sağlamaktadır. Karaman, Yıldırım ve Kaban (2008) da sosyal medyanın eğitim ortamında kullanımının giderek arttığını, Ajjan ve Harsthone (2008) sosyal medyanın, öğrencilerin arkadaşlarıyla ve okulla olan etkileşimini sağladığını, başarılarını ve derse olan ilgilerini artırdığını, Yuen ve Yuen (2008) öğrencilerin sosyal medyayı, ders ile ilgili kaynakları paylaşma, iletişim kurma ve çalışma grupları oluşturma amacı ile kullandıklarını belirtmiştir. (Toğay, Akdur, Yetişken ve Bilici, 2013) Sosyal medya ile eğitim süreçlerinin desteklenmesinin öğrenci öğrenmelerinde etkili olduğu, öğrenme süreçlerini kolaylaştırdığı ve eğitim süreçlerini geliştirdiği tespit etmiş, Durak, Çankaya ve Yüksel (2014) ise öğrencilerin sosyal ağları çok sık kullandığı için, eğitimcilerin de bu sosyal ağları eğitim ortamına entegre etmesi gerektiğini dile getirmiştir.

Araştırmadan ve literatürden elde edilen bilgiler ışığında sosyal medya kullanımının hızla arttığı, eğitimde kullanılmasının öğrencilerde gerek akademik açıdan gerekse iletişim açısından olumlu sonuçlar meydana getirdiği ve eğitimcilerinde eğitim ortamı ile sosyal medya arasındaki entegrasyonu sağlamasının gerektiği görülmektedir.

Ortaokul öğrencilerinin sosyal medyaya yönelik tutum puanlarına bakıldığında, erkek öğrencilerin puanları olumlu yönde iken kız öğrencilerin puanlarının olumsuz yönde olduğu ve cinsiyete göre, erkek öğrencilerin lehine anlamlı bir farkın olduğu görülmüştür.

Sosyal medyaya yönelik tutum puanlarına ilişkin olarak literatüre bakıldığında, araştırma sonuçları ile benzerlik gösteren çalışmalar (Alican ve Saban 2013; Otrar ve Argın, 2014) olmakla birlikte cinsiyete göre anlamlı bir farklılık olmadığı (Atalay, 2014; Yanar, 2015) ve kız öğrenciler lehine anlamlı fark olduğu (Saraç, 2014) yönünde bulgulara ulaşıldığı görülmektedir.

Morgan (2015) 12 ile 30 yaş aralığının tutumların oluşması açısından kritik dönem olduğunu, bu süreçte kişinin arkadaşları, tüm kitle iletişim araçları, bilgi ve tecrübelerin kazanılabileceği diğer kaynaklar bireylerin tutumlarının oluşmasında etkili rol oynadığını belirtmiştir. Alican ve Saban (2013) öğrencilerin sosyal medya kullanım süresi arttıkça, sosyal medyaya ilişkin tutumları olumlu yönde geliştiğini, Aküzüm ve Saraçoğlu (2017) ise erkek öğrencilerin tutum puanlarının yüksek çıkma nedenini toplumumuzda erkeklerin daha serbest hareket edebilmelerinden, erkeklerin evlerinde internet olmasa bile internet salonlarına rahatlıkla giderek uzun süre bu salonlarda vakit geçirebilmelerinden, çeşitli amaçlarla

interneti ve sosyal medya ağlarını kullanabilmelerinden ve ayrıca sosyal ağlarda daha rahat davranış sergileyebilmelerinden kaynaklanabileceğini ifade etmişlerdir.

Öğrencilerin sosyal medyaya yönelik tutumları, evde internete sahip olma durumları ve internet kullanma sürelerinin, sosyal medyayı eğitim amaçlı kullanmalarını ne derece yordadığına ilişkin olarak elde edilen bulgulara bakıldığında ilişki düzeyinin pozitif yönde küçük düzeyde ($R=.294$) olduğu ve toplam varyansın %8,6'sını açıkladığı görülmüştür. Ayrıca, internete sahip olma oranının %73.2 olduğu görülmüştür. Oysa TUIK (2016) raporunda internete sahip olma oranının %80 olduğu belirtilmektedir. TUIK (2016) raporu ile bu araştırmanın yapıldığı tarih de göz önüne alındığında aradaki oluşan farkın örneklem büyüklüğünden kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Gelecekte teknolojinin dolayısı ile sosyal medyanın eğitimde kullanılacağı açıktır. Araştırmamızda öğrencilerin sosyal medyayı eğitim amaçlı kullanma durumlarının orta düzeyde olduğu görülmüştür. Bu durum kötü olmamakla birlikte daha üst seviyelere çıkarılması için ne gibi tedbirler alınması gerektiği konusunda araştırmaların artırılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Öğretmenlerin ve velilerin öğrencilerin sosyal medyayı eğitim amaçlı kullanmalarında ne gibi katkılarının olacağını araştırılması önemli olacaktır. Bu konuyu nedenleriyle daha derinlemesine araştırarak nitel çalışmalar da yapılabilir.

Kaynaklar

- Ajjan, H. and Hartshorne, R., (2008). Investigating faculty decisions to adopt web 2.0 technologies: theory and empirical tests. *Internet and Higher Education: Vol:11, No:2*, pp.71-80.
- Aküzüm, C. ve Saraçoğlu, M. (2017). Üniversite öğrencilerinin sosyal medyaya ilişkin tutumlarının incelenmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32, 803-817.
- Aksak, M. (2017). *Farklı lise türlerine devam eden lise öğrencilerinin sosyal medyaya ilişkin tutumları ile yalnızlık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul
- Alican, C. ve Saban, A. (2013). Ortaokul ve lise de öğrenim gören öğrencilerin sosyal medya kullanımına ilişkin tutumları: Ürgüp örneği. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 35(2), 1-14
- Argın, F. S. (2013). *Ortaokul ve lise öğrencilerinin sosyal medyaya ilişkin tutumlarının incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul

- Aslan, G. (2017). *Ortaokul öğrencilerinin sosyal medya kullanım alışkanlıklarına yönelik bir inceleme*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu
- Atalay, R. (2014). *Lise öğrencilerinin sosyal medyaya ilişkin tutumları ile algıladıkları sosyal destek düzeyleri arasındaki ilişki*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Baran, B. ve Ata, F. (2011). Üniversite öğrencilerinin web 2.0 teknolojileri kullanma durumları, beceri düzeyleri ve eğitsel olarak faydalanma durumları. *Eğitim ve Bilim*, 38(169), 192-208
- Bostancı, M. (2010). *Sosyal medyanın gelişimi ve iletişim fakültesi öğrencilerinin sosyal medya kullanım alışkanlıkları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kayseri
- Derya, U. (2017). *Ortaokul öğrencilerinin sosyal medya sitelerini eğitsel kullanım amaçlarının değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul
- Durak, G., Çankaya, S. ve Yünkül, E. (2014). Eğitimde sosyal ağ sitelerinin kullanımı: edmodo örneği. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 41, 309-316.
- Gençlik ve Spor Bakanlığı. (2013). <http://www.gsb.gov.tr> adresinden 03.02.2018 tarihinde erişilmiştir.
- Görü-Doğan, T. (2014). Sosyal medyanın öğrenme süreçlerinde kullanımı: ters-yüz edilmiş öğrenme yaklaşımına ilişkin öğrenen görüşleri. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 24-48
- Kalender, M. E. (2016). *Fen lisesi ve sosyal bilimler lisesi öğrencilerinin sosyal medya kullanım alışkanlıklarının incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Afyon Kocatepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Afyon
- Karaman, S., Yıldırım, S. ve Kaban, A. (2008). öğrenme 2.0 yaygınlaşıyor: web 2.0 uygulamalarının eğitimde kullanımına ilişkin araştırmalar ve sonuçları . XIII. Türkiye’de İnternet Konferansı Bildirileri 22-23 Aralık 2008 Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara
- Kaya, Y. (2014). *Mesleki ve teknik eğitim öğrencilerinin internet ve sosyal medya kullanım alışkanlıklarının değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Bahçeşehir Üniversitesi Fen Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

- Kılıç, Ö. (2016). *Ortaöğretim öğrencilerinin sosyal medyaya ilişkin tutumlarının incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sivas
- Koçak, N. G. (2012). *Bireylerin sosyal medya kullanım davranışlarının ve motivasyonlarının kullanımlar ve doyumlar yaklaşımı bağlamında incelenmesi: eskişehir'de bir uygulama*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Lockyer, L. and Patterson, J. (2008). *Integrating social networking technologies in education: a case study of a formal learning environment*. 8th IEEE International Conference on Advanced Learning Technologies, Santander, Spain, 1-5 July, s.529-533.
- Mazman, S. G. (2009). *Sosyal ağların benimsenme süreci ve eğitsel bağlamda kullanımı*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- McLoughlin, C. and Lee, M. J. W. (2008). The three p's of pedagogy for the networked society: personalization, participation, and productivity. *International Journal of Teaching and Learning in Higher Education*, 20(1), 10-27
- Morgan, C.T. (2015). *Psikolojiye giriş*. (Çev. Ed. Sirel Karakaş, Rükzan Eski). Konya: Eğitim Kitabevi Yayınları.
- Otrar, M. ve Argın, F. S. (2015). Öğrencilerin sosyal medyaya ilişkin tutumlarını belirlemeye yönelik bir ölçek geliştirme çalışması. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 391-403
- Ryan, D. (2014). Dijital pazarlama. İstanbul: Türkiye iş bankası kültür yayınları
- Saraç, N. (2014). *8. sınıf öğrencilerinin benlik saygıları ile sosyal medyaya ilişkin tutumları arasındaki ilişki (Beykoz ilçesi örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Toğay, A., Akdur, T. E., Yetişken, İ.C., Bilici, A. (2013). Eğitim süreçlerinde sosyal ağların kullanımı: bir myo deneyimi. XIV. Akademik Bilişim Konferansı, **Antalya** 23-25 Ocak 2013
- TUİK, (2016). *Hane halkı bilişim teknolojileri kullanım araştırması*. 17.02.2018 tarihinde <http://www.tuik.gov.tr/> adresinden elde edilmiştir.
- TUİK (2017). *Hane halkı bilişim teknolojileri kullanım araştırması*. 17.02.2018 tarihinde <http://www.tuik.gov.tr/> adresinden elde edilmiştir.
- Tuncer, A.S. (2013). *Sosyal medyanın gelişimi*. Eskişehir: T.C. Anadolu Üniversitesi Yayın,ı No: 2877

- Yanar, E. (2015). *Ergenlerin sosyal medya tutumlarının kişisel gelişimleri üzerine etkileri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Nişantaşı Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul
- Yuen, S. & Yuen, P. (2008). *Social networks in education*. in g. richards (ed.), proceedings of world conference on e-learning in corporate. Government, *Healthcare and Higher Education*. 1408-1412. Chesapeake, VA: AACE.